

تأیید روایی سازه نسخه فارسی مجموعه آزمون ارزیابی شناختی کاردرمانی لונشتین (لوتکا)

* اشرف کربلایی نوری^۱، علی صادقی^۲، زویا شمس المعالی^۳

چکیده

هدف: اسکیزوفرنیا عموماً توأم با نقص شناختی است. به دلیل تأثیر نقایص شناختی بر تمامی ابعاد زندگی، ارزیابی شناخت با تقویت طرحهای درمانی، به کسب استقلال در زندگی روزمره نیز کمک می نماید. هدف از این پژوهش مقایسه کارکرد شناختی بیماران مبتلا به اختلال اسکیزوفرنیا و افراد عادی جامعه برای تأیید روایی سازه مجموعه ارزیابی شناختی کاردرمانی لونشتین (لوتکا) جهت استفاده در ارزیابی های بالینی بیماران اسکیزوفرنیا است.

روش بررسی: این پژوهش از نوع اعتبار سنجی و روا سازی ابزاری است که به صورت مقایسه ای و بر روی ۷۳۷ نفر (۲۳۷ بیمار و ۵۰۰ فرد عادی) ۲۰ تا ۶۰ ساله انجام شد. نمونه گیری تصادفی و متناسب با ملاکهای آزمون بود. ابزار مورد نظر آزمون ارزیابی شناختی کاردرمانی لونشتین بود که شش حوزه از شناخت را مورد ارزیابی قرار می دهد. داده ها از طریق پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و آزمون لوتکا جمع آوری و به کمک آزمون های آماری لیون، تی مستقل و ضریب همبستگی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بین وضعیت شناختی بیماران اسکیزوفرنیک و افراد عادی جامعه در تمامی خرده آزمونها تفاوت معنادار وجود داشت ($P < 0/001$). مقایسه کارکرد شناختی بیماران سرپایی و بستری نیز در زمینه درک زمان و مکان، ادراک بینایی، سازماندهی بینایی حرکتی، عملیات ذهنی و توجه و تمرکز تفاوت معناداری را نشان داد ($P < 0/001$). همچنین بر طبق یافته ها عملیات ذهنی ($P = 0/033$) و توجه و تمرکز ($P = 0/007$) در خانم ها بیشتر از آقایان بود. با افزایش سن نمرات اکتسابی تمامی خرده آزمونها مورد بررسی کاهش داشت. میانگین نمرات افراد شاغل به صورت معناداری بالاتر از افراد بیکار بود ($P < 0/001$). میانگین نمرات اکتسابی افراد متأهل در خرده آزمون درک زمان و مکان «جهت یابی» بالاتر بود ($P = 0/033$) و همچنین میان سطح تحصیلات و مطلوبیت همه خرده آزمونها رابطه معناداری وجود داشت ($P < 0/001$).

نتیجه گیری: همان گونه که پیش تر اختلال و نقایص شناختی در افراد اسکیزوفرنیک با روش ها و آزمون های دیگر ثابت شده است، نتایج تحقیق حاضر که با استفاده از آزمون لوتکا می باشد، بر این اختلال صحه می گذارد. لذا نسخه فارسی آزمون لوتکا ابزار معتبر و مناسبی برای ارزیابی اختلال در کارکرد شناختی بزرگسالان مبتلا به اسکیزوفرنیا بوده و قادر است حیطه های اختلال شناختی در آنها را تعیین کند.

کلید واژه ها: کارکرد شناختی / اسکیزوفرنیا / افراد طبیعی / لوتکا

- ۱- دانشجوی دکترای کاردرمانی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۲- کارشناس ارشد آمار، رئیس اداره آمار و مهندسی اطلاعات، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ۳- کارشناس ارشد کاردرمانی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۱۱/۲۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۳/۲۸

* آدرس نویسنده مسئول:

اوین، بلوار دانشجو، بن بست کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه کاردرمانی
تلفن: ۲۲۱۸۰۰۳۷

*E-mail: ashraf1345@yahoo.com